

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG. 410.005.03.2022

Pan
Michał Poklewski-Koziół
Nadleśniczy
Nadleśnictwa Torzym

Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe
Nadleśnictwo Torzym
ul. Wodna 1
66-235 Torzym

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/067 - Usuwanie nielegalnie składowanych odpadów niebezpiecznych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Torzym ul. Wodna 1, 66-235 Torzym (dalej: <i>Nadleśnictwo</i>)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Michał Poklewski-Kozieliński – Nadleśniczy Nadleśnictwa Torzym od 1 grudnia 1995 r. (dalej: <i>Nadleśniczy</i>)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Przeciwdziałanie składowaniu odpadów niebezpiecznych w miejscach do tego nieprzeznaczonych. 2. Usuwanie odpadów niebezpiecznych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do 15 lipca 2022 r., z wykorzystaniem informacji i dokumentów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze
Kontroler	Marzena Mielcarek, doradca ekonomiczny, na podstawie upoważnienia nr LZG/53/2022 z dnia 30 maja 2022 r.

(akta kontroli str. 1-2)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Działania Nadleśnictwa podejmowane w celu eliminowania zagrożeń spowodowanych składowaniem odpadów niebezpiecznych w miejscach do tego nieprzeznaczonych były skuteczne i co do zasady prawidłowe.

Nadleśnictwo podejmowało, w okresie objętym kontrolą, działania mające na celu ograniczenie powstawania miejsc nielegalnego składowania odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych, na swoim terenie. Prowadzono działania edukacyjne, zakładano fotopułapki, organizowano zasadzki mające na celu ujawnienie sprawców porzucenia odpadów.

W przypadku ujawnienia porzucenia odpadów na terenie Nadleśnictwa niezwłocznie określano rodzaj odpadów lub podejmowano działania w celu jego ustalenia. Po stwierdzeniu dwóch przypadków wystąpienia odpadów niebezpiecznych, na terenie jednego z leśnictw, podjęto niezwłoczne i skuteczne działania w celu ich usunięcia. Stwierdzona nieprawidłowość, dotycząca nie w pełni rzetelnego zlecenia usługi unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych, nie miała wpływu na skuteczność usunięcia tych odpadów z terenu leśnego.

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: *ustawa o NIK*.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przeciwdziałanie niebezpiecznych odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych

Opis stanu faktycznego

1.1. Nadleśnictwo Torzym jest położone na terenie dwóch powiatów (sulęciński, świebodziński) oraz gmin: Torzym, Sulęcín i Łagów.

Według stanu na 1 czerwca 2022 r. powierzchnia Nadleśnictwa (bez gruntów stanowiących współwłasność) wynosiła 21 772,9514 ha⁴. W okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo nie sprawowało nadzoru nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa.

(akta kontroli str. 3-10)

Stosownie do zapisów *Regulaminu Organizacyjnego Nadleśnictwa Torzym*, ochrona lasów przed szkodnictwem leśnym oraz prowadzenie spraw związanych z analizą zagrożenia szkodnictwem leśnym, zapobieganiem, zwalczaniem przestępstw i wykroczeń w zakresie szkodnictwa leśnego należały do zadań Posterunku Straży Leśnej, kierowanego przez komendanta – *Starszego Strażnika Leśnego*, podlegającego Nadleśniczemu.

Ponadto, wszyscy pracownicy Nadleśnictwa zostali zobowiązani do ochrony mienia Nadleśnictwa oraz niezwłocznego reagowania na wszelkie przejawy szkodnictwa leśnego zgodnie z posiadanymi uprawnieniami.

(akta kontroli str. 13-19)

W zakresie czynności służbowych, odpowiedzialności oraz uprawnień *Starszego Strażnika Leśnego* wyszczególniono m.in. takie czynności jak prowadzenie ewidencji szkód leśnych, ujawnianie szkodnictwa leśnego z powiadomieniem leśniczego, współdziałanie i współpraca codzienna z leśniczymi w zakresie wymiany informacji i wspólnego zwalczania szkodnictwa, lustracja określonych przez nadzór terenów leśnych pod względem szkodnictwa.

(akta kontroli str. 76)

Pracownicy realizujący zadania związane z odpadami ujawnionymi na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo posiadali przeszkolenie związane z zakresem objętym kontrolą. *Starszy Strażnik Leśny* posiadał przeszkolenie m.in. do wykonywania zadań związanych ze zwalczaniem szkodnictwa leśnego oraz z zakresu ochrony przyrody, natomiast kierownik działu administracyjno-gospodarczego – sekretarz, zajmująca się postępowaniami dotyczącymi odpadów innych niż niebezpieczne, ukończyła szkolenia dotyczące w szczególności gospodarki odpadami oraz systemu BDO⁵.

(akta kontroli str. 105-109)

³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ Powierzchnia łącznie z gruntami stanowiącymi współwłasność wynosiła 21773,1022 ha.

⁵ BDO - Baza danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami.

W okresie objętym kontrolą, w Nadleśnictwie obowiązywały następujące uregulowania dotyczące zakresu i zasad postępowania w sytuacjach związanych z uzyskaniem informacji na temat szkodnictwa leśnego (do którego zalicza się m.in. zaśmiecanie lasu):

- *Instrukcja ochrony lasów przed szkodnictwem leśnym*⁶, określająca m.in. zasady postępowania, zadania nadleśnictw oraz obowiązki ich pracowników w zakresie ochrony lasów przed szkodnictwem,

- Zarządzenie Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych dotyczące m.in. zakresu działania posterunków Straży Leśnej w nadleśnictwach⁷, wskazujące w szczególności na zadania realizowane przez komendanta i strażników leśnych dotyczące ciągłej ochrony mienia Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych (przeciwdziałanie czynom zabronionym oraz ujawnianie i ściganie sprawców przestępstw i wykroczeń).

(akta kontroli str. 110-171)

Ponadto Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze (dalej: RDLP)⁸, wprowadził zasady postępowania w przypadku wystąpienia zdarzeń niebezpiecznych/kryzysowych na terenie lasów w zasięgu działania Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze. Ww. zasady dotyczyły m.in. zdarzeń o szczególnym znaczeniu mogących mieć istotny wpływ na zdrowie lub życie ludzi oraz stan środowiska naturalnego, mienia i infrastruktury.

(akta kontroli str. 172-174)

Na poziomie Nadleśnictwa nie określono zasad postępowania w przypadku uzyskania informacji o wystąpieniu na jego terenie porzuconych odpadów.

Nadleśniczy wyjaśnił w szczególności, że brak ww. uregulowań: *wynika z obowiązywania w praktyce gospodarczej nadleśnictw zgrupowanych w RDLP w Zielonej Górze, Zarządzenia nr 13 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze z dnia 22 lipca 2020 r. w sprawie alarmowania o zdarzeniach niebezpiecznych i realizacji zadań z zakresu zarządzania kryzysowego (...) ww. zarządzenie nie nakłada na kierowników jednostek (nadleśniczych), obowiązku wprowadzania własnych uregulowań. Oba zdarzenia dotyczące porzucenia na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Torzym beczek z nieznaną substancją, uznaliśmy za zdarzenia niebezpieczne/kryzysowe i postępowaliśmy zgodnie z treścią ww. zarządzenia.*

(akta kontroli str. 308-309)

Za organizację oraz realizację zamówienia publicznego w Nadleśnictwie, z zakresu odbioru i unieszkodliwiania, ujawnionych w okresie objętym kontrolą, odpadów niebezpiecznych, odpowiedzialny był Specjalista Służby Leśnej ds. stanu posiadania

⁶ Stanowiąca załącznik do zarządzenia nr 52 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 9 września 2004 r. w sprawie ochrony lasów przed szkodnictwem.

⁷ Zarządzenie nr 69 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 14 listopada 2019 r. w sprawie określenia organizacji i zakresu działania posterunków Straży Leśnej w nadleśnictwach i grup interwencyjnych Straży Leśnej w regionalnych dyrekcjach Lasów Państwowych oraz szczegółowych zasad szkolenia strażników leśnych; w okresie wcześniejszym obowiązywało zarządzenie nr 45 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 28 kwietnia 1999 r. w sprawie określenia organizacji i zakresu działania posterunków Straży Leśnej w nadleśnictwach i grup interwencyjnych Straży Leśnej w regionalnych dyrekcjach Lasów Państwowych oraz szczegółowych zasad szkolenia strażników leśnych.

⁸ Zarządzeniem nr 13 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze z 22 lipca 2020 r. w sprawie alarmowania o zdarzeniach niebezpiecznych i realizacji zadań z zakresu zarządzania kryzysowego.

i LMN⁹ (dalej: *Specjalista Służby Leśnej*). Nadzór nad przestrzeganiem postanowień regulaminu udzielania zamówień publicznych¹⁰ pełnił Nadleśniczy.

(akta kontroli str. 313)

1.2. W okresie objętym kontrolą¹¹ Nadleśnictwo nie zarejestrowało skarg lub wniosków dotyczących nielegalnego porzucania odpadów w lesie, otrzymało natomiast jedno powiadomienie od Policji w ww. zakresie. Zgłoszenie dotyczyło znalezienia beczki z nieznaną substancją. Powyższy odpad stanowił jeden z dwóch ujawnionych przypadków porzucenia odpadów niebezpiecznych na terenie Nadleśnictwa i został skutecznie usunięty, co opisano w drugim obszarze wystąpienia dotyczącym usuwania odpadów niebezpiecznych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania.

(akta kontroli str. 178-182)

1.3. W latach 2019-2022¹² na terenie Nadleśnictwa ujawniono łącznie 16 przypadków nielegalnego składowania odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych¹³, z tego:

- cztery w 2019 r.,
- sześć w 2020 r.,
- cztery w 2021 r.
- dwa w 2022 r.

Spośród ww. przypadków dwa (ujawnione w 2021 roku) dotyczyły odpadów niebezpiecznych.

(akta kontroli str. 181-183)

Źródłem informacji o jednym spośród 16 przypadków były informacje z zewnątrz (powiadomienie przez Policję), natomiast ujawnienie pozostałych było efektem działania służb Nadleśnictwa (strażników leśnych, leśniczych lub podleśniczych).

(akta kontroli str. 181-183)

Z informacji uzyskanych przez NIK wynika, że w okresie objętym kontrolą:

- do Urzędu Miejskiego w Torzymiu nie wpłynęły informacje dotyczące innych niż ujawnione przez Nadleśnictwo przypadków porzucenia odpadów potencjalnie niebezpiecznych na terenie nieruchomości Skarbu Państwa będących w zarządzie Nadleśnictwa Torzym,
- Burmistrz Sulęcina nie był informowany o zdarzeniach polegających na porzuceniu odpadów, w szczególności niebezpiecznych, na terenie nieruchomości Skarbu Państwa będących w zarządzie Nadleśnictwa Torzym,
- do Urzędu Gminy Łagów nie wpłynęły żadne informacje dotyczące nielegalnie składowanych odpadów niebezpiecznych na terenie nieruchomości Skarbu Państwa będących w zarządzie Nadleśnictwa Torzym.

(akta kontroli str. 185-193)

Łączna objętość porzuconych na terenie Nadleśnictwa odpadów, ujawnionych w latach 2019-2022 (I półrocze), została oszacowana przez Nadleśnictwo na 16 450 litrów (w większości były to zmieszane odpady komunalne), w tym 400 litrów

⁹ LMN – Leśna Mapa Numeryczna.

¹⁰ Regulamin udzielania zamówień publicznych o wartości szacunkowej netto nieprzekraczającej kwoty 130 000 zł, stanowiący załącznik nr 1 do Zarządzenia Nadleśniczego Nadleśnictwa Torzym nr 31/2021 z dnia 10 czerwca 2021 r. (dalej: *Regulamin udzielania zamówień*).

¹¹ Do dnia 6 lipca 2022 r.

¹² Do dnia 30 czerwca.

¹³ Wszystkie na terenie Gminy Torzym.

stanowiły odpady niebezpieczne. Ponadto ujawniono odpady w postaci zużytych opon oraz odpadów wielkogabarytowych (m.in. szafa, fotel). W żadnym przypadku, w okresie objętym kontrolą, nie usuwano odpadów na podstawie decyzji nakazującej, o której mowa w art. 26 lub art. 26a ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach¹⁴ (dalej: *ustawa o odpadach*).

(akta kontroli str. 181-183)

Nadleśniczy wyjaśnił, że nie zachodziła konieczność wydawania przez wójta (burmistrza) decyzji w trybie art. 26 i 26a ustawy *o odpadach*, nakazującej usunięcie odpadów, ponieważ: *wszystkie odpady, w tym również ewentualne odpady niebezpieczne, usuwamy z zarządzanych terenów niezwłocznie, a wiedzę o nich uzyskujemy najczęściej od pracowników terenowej Służby Leśnej (leśniczowie i podleśniczowie), w których zakresach obowiązków znajdują się m.in. zapisy dotyczące przeciwdziałania szkodnictwu leśnemu - a za takie uznawane jest zaśmiecanie lasu.*

(akta kontroli str. 200)

W przypadku 68,8% ujawnionych nielegalnych składowisk odpadów koszty ich usunięcia z terenu lasu poniosło Nadleśnictwo, natomiast w pięciu przypadkach ustalono sprawcę porzucenia odpadów i zostały one usunięte na jego koszt.

(akta kontroli str. 181-183)

1.4. Każdorazowo po uzyskaniu informacji o odpadach znajdujących się w miejscach do tego nieprzeznaczonych, Nadleśnictwo podejmowało działania w celu określenia ich rodzaju.

Badanie pięciu spraw dotyczących, według ewidencji Nadleśnictwa, odpadów innych niż niebezpieczne wykazało, że określanie rodzaju odpadów następowało w momencie ujawnienia składowiska przez pracowników Nadleśnictwa (leśniczowie, podleśniczowie, Straż Leśna). Rodzaj odpadów dokumentowano w meldunkach o ujawnieniu szkodnictwa leśnego oraz poprzez sporządzanie dokumentacji fotograficznej.

(akta kontroli str. 201-202)

W dwóch przypadkach ujawnienia odpadów niebezpiecznych, w celu określenia rodzaju odpadów, Nadleśnictwo nawiązało współpracę z Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska Delegaturą w Gorzowie Wielkopolskim (dalej: WIOŚ), który po pobraniu próbek, przedstawił wyniki przeprowadzonych analiz oraz wskazał w szczególności, że ze względu na brak możliwości identyfikacji pobranych próbek, odpady należy zakwalifikować, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w *sprawie katalogu odpadów*¹⁵ jako odpady z grupy 16, podgrupy 81 i nie można wykluczyć obecności w odpadach nieorganicznych substancji wykazujących właściwości niebezpieczne.

(akta kontroli str. 208-209, 249)

Firma, której zlecono usunięcie odpadów niebezpiecznych dokonała pobrania próbek w celu zweryfikowania konkretnego rodzaju odbieranych odpadów (Nadleśnictwo nie poniosło dodatkowych kosztów związanych z określeniem rodzaju odpadów - koszt badania został wliczony w cenę usunięcia odpadów). Nadleśnictwo nie dysponowało wynikami badań wskazującymi, jakie odpady zostały porzucone na terenie

---

¹⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 699, ze zm.

¹⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 10.

Nadleśnictwa, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości* drugiego obszaru wystąpienia.

(akta kontroli str. 310,315)

1.5. Nadleśnictwo dwukrotnie powiadomiło Policję, na podstawie art. 162 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń¹⁶, o zanieczyszczeniu lasu poprzez wyrzucenie śmieci w postaci metalowych beczek z nieznaną substancją.

(akta kontroli str. 244-247, 315)

Nadleśnictwo poinformowało Urząd Miejski w Torzymiu o fakcie wystąpienia, na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo, odpadu niebezpiecznego, ale z uwagi na fakt podjętych niezwłocznie działań nie zachodziła potrzeba wydawania decyzji, o której mowa w art. 26 lub art. 26a ustawy *o odpadach*.

(akta kontroli str. 236, 248)

W obu przypadkach ujawnienia odpadów niebezpiecznych, pracownicy Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Sulęcinie, wskazali w protokołach przekazania terenu objętego działaniem ratowniczym na fakt, że beczka jest szczelnie zamknięta i nie występują uszkodzenia lub że nie występuje zagrożenie chemiczne i ekologiczne. Nadleśnictwo nie powiadamiało o faktach wystąpienia nielegalnie składowanych odpadów Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (dalej: RDOŚ).

(akta kontroli str. 234, 242, 309)

Nadleśniczy, odnośnie kwestii niepowiadomienia RDOŚ o wystąpieniu odpadów niebezpiecznych na terenie Nadleśnictwa wyjaśnił m.in., że: *faktu porzucenia odpadów niebezpiecznych nie zgłoszono pisemnie do RDOŚ w Gorzowie Wilkp., ponieważ w przypadku beczki znalezionej w dniu 18.10.2021 r., po stwierdzeniu przez grupę ratownictwa chemicznego KW PSP, że jest ona szczelnie zamknięta i zawartość nie wydostaje się na zewnątrz, co wyklucza możliwość określenia jej zawartości przez PSP i pozostawia się odpad do usunięcia przez zarządcę terenu i nie ma w tym momencie zagrożenia dla środowiska (...), podjąłem decyzję o przewiezieniu pojemnika do zabezpieczonego przed ew. przedostaniem się do gruntu substancji niebezpiecznych i szkodliwych Magazynu środków chemicznych w Szkółce Leśnej Bobrówko. Analogiczna sytuacja miała miejsce w dniu 08.11.2021 r., w związku z czym podjęte zostały takie same działania – bez powiadamiania RDOŚ w Gorzowie Wilkp., z uwagi na brak zagrożenia dla środowiska.*

(akta kontroli str. 309)

W sytuacji ujawnienia przypadków nielegalnego składowania odpadów innych niż niebezpieczne, Nadleśnictwo dwukrotnie formalnie poinformowało Policję. Innych podmiotów o powstaniu nielegalnych składowisk nie informowano.

(akta kontroli str. 275-297,315)

Nadleśniczy wyjaśnił, że *o wystąpieniu odpadów innych niż niebezpieczne, w miejscach nieprzeznaczonych do ich składowania nadleśnictwo nie informowało burmistrza Torzymia, WIOŚ, RDOŚ ani PSP, gdyż odpady te nie stanowiły zagrożenia dla środowiska, zaś usuwane były bez zbędnej zwłoki staraniem i na koszt Nadleśnictwa. Powiadomienia organów ścigania (Policja) następowały w przypadkach, gdy funkcjonariusze Straży Leśnej podczas prowadzenia czynności*

---

¹⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 2008, ze zm.

stwierdzili wśród odpadów dowody pozwalające zidentyfikować potencjalnego sprawcę wykroczenia.

(akta kontroli str. 311)

1.6. W okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo prowadziło działalność edukacyjną i informacyjną z zakresu objętego kontrolą, w szczególności wśród dzieci, młodzieży i mieszkańców Gminy Torzym. W 2019 r. i 2022 r. działalność edukacyjna odnosiła się m.in. do sprzątania terenów leśnych, obejmowała prowadzenie prelekcji dotyczących śmieci w lesie. Ograniczenie planów związanych z edukacją leśną w latach 2020-2021 było spowodowane sytuacją epidemiczną związaną z pandemią Covid-19.

(akta kontroli str. 210, 217, 221-229)

W zakresie zwalczania zjawiska wywozu śmieci do lasu Straż Leśna korzystała m.in. z nowoczesnych systemów monitorowania w postaci kamer i fotopułapek, a także organizowała zasadzki, niejednokrotnie przy wsparciu Policji, w celu ujawnienia sprawców porzucania odpadów.

(akta kontroli str. 230)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Nadleśnictwo podejmowało skuteczne działania zmierzające do ograniczania powstawania miejsc nielegalnego składowania odpadów na swoim terenie. W ww. celu w szczególności przypisano konkretnym pracownikom Nadleśnictwa zadania z ww. zakresu, zapewniono im stosowne przeszkolenie oraz wdrożono zasady postępowania ustalone przez RDLP. Prowadzono działania edukacyjne oraz działania mające na celu ustalenie sprawców porzucenia odpadów w lesie. O fakcie wystąpienia odpadów niebezpiecznych każdorazowo powiadomiono Policję.

OBSZAR

2. Usuwanie odpadów niebezpiecznych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania

Opis stanu
faktycznego

2.1. W latach 2019-2022¹⁷ na terenie gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo ujawniono dwa przypadki porzucenia odpadów niebezpiecznych:

- beczka o pojemności ok. 200 l. ujawniona dnia 18.10.2021 r.,
- beczka o pojemności ok. 200 l. ujawniona dnia 8.11.2021 r.

W obu przypadkach beczki zabezpieczono przed dostępem osób postronnych - zostały niezwłocznie przewiezione z terenu leśnego do magazynu środków chemicznych. Średni czas, który upłynął od momentu ujawnienia porzuconych na terenie Nadleśnictwa odpadów niebezpiecznych do ich ostatecznego przekazania do unieszkodliwienia wynosił 81,5 dnia (odpowiednio: 71 dni oraz 92 dni). W ww. okresie Nadleśnictwo podejmowało działania związane z ustaleniem rodzaju odpadów oraz wyborem wykonawcy ich odbioru i utylizacji.

(akta kontroli str. 181-183, 309-310, 316)

¹⁷ Do 30 czerwca 2022 r.

2.2. Usługę dotyczącą usunięcia odpadów niebezpiecznych z miejsca nieprzeznaczonego do ich składowania zlecono uprawnionemu wykonawcy, zgodnie z obowiązującymi w Nadleśnictwie wewnętrznymi procedurami dotyczącymi udzielania zamówień publicznych¹⁸. Koszty poniesione przez Nadleśnictwo, związane z odbiorem i utylizacją odpadów niebezpiecznych, wyniosły łącznie 3 432,01 zł, a ich wysokość była zgodna z kwotą przedstawioną w ofercie wykonawcy.

(akta kontroli str. 255-272, 319-322)

Podmiot dokonujący unieszkodliwienia odpadów posiadał pozwolenie zintegrowane m.in. na prowadzenie instalacji do unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych. Transport odpadów niebezpiecznych, potwierdzony kartą przekazania odpadów, rozpoczął się 19 stycznia 2022 r. i został przeprowadzony przez podmiot wpisany do rejestru BDO¹⁹ jako uprawniony do przewozu towarów o kodzie 16 81 01* (odpady wykazujące właściwości niebezpieczne).

(akta kontroli str. 262-266, 329-353)

Przeprowadzone, w toku kontroli NIK, oględziny wykazały, że odpady niebezpieczne zostały usunięte z terenu leśnego. W toku kontroli NIK²⁰ Nadleśnictwo uzyskało od wykonawcy potwierdzenie, że odpady zostały zutilizowane.

(akta kontroli str. 300, 304)

2.3. Nadleśniczy, odnosząc się do przeszkód związanych z wykonywaniem działań zmierzających do usunięcia odpadów niebezpiecznych z miejsc do tego nieprzeznaczonych, wskazał w szczególności na utrudnienie związane z ustaleniem rodzaju substancji niebezpiecznej oraz przekazaniem jej do utylizacji – Nadleśnictwo napotkało trudności w zakresie znalezienia wykonawcy podejmującego się utylizacji odpadów w postaci beczki z potencjalnie niebezpieczną zawartością (bez wcześniejszego stwierdzenia co znajduje się w porzuconym pojemniku).

Odnośnie barier finansowych, dotyczących usuwania odpadów niebezpiecznych, Nadleśniczy wyjaśnił, że *ze względu na znaczne koszty związane z porządkowaniem terenów leśnych nadleśnictwo ma corocznie przewidziane na ten cel środki finansowe, ujęte w planie finansowo-gospodarczym, w związku z czym można stwierdzić, że bariery ekonomiczne nie występują.*

(akta kontroli str. 198-200, 316)

Ponadto, z informacji uzyskanych przez NIK, z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze wynika, że w okresie objętym kontrolą istniała możliwość ubiegania się o dofinansowanie ze środków Funduszu w zakresie likwidacji miejsc nielegalnego deponowania odpadów.

(akta kontroli str. 197)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W sposób nie w pełni rzetelny dokonano zlecenia usługi z zakresu unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych, gdyż nie zobowiązano wykonawcy do poinformowania o wynikach badań dotyczących określenia rodzaju unieszkodliwianych odpadów.

¹⁸ Określonymi w §4 *Regulaminu udzielania zamówień*.

¹⁹ <https://rejestr-bdo.mos.gov.pl>

²⁰ Dnia 5 lipca 2022 r.

W konsekwencji Nadleśnictwo nie dysponowało wynikami badań potwierdzającymi, jakie odpady zostały ujawnione na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo.

(akta kontroli str. 256, 273, 302)

Specjalista Służby Leśnej wyjaśnił w szczególności, że badania przeprowadzone przez firmę (...) miały na celu ustalenie, czy odpady będą mogły być zutylicowane przy użyciu technologii, którą dysponuje firma, dlatego Nadleśnictwo nie występowało o udostępnienie wyników przedmiotowych badań. Nadleśnictwo oparło się o wyniki badań otrzymanych z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, stwierdzających, że odpady mogą zawierać substancje wykazujące właściwości niebezpieczne.

(akta kontroli str. 302-303)

Nadleśniczy wskazał w szczególności, iż *uznanie, że odpady są odpadami potencjalnie niebezpiecznymi wynikało z analizy próbek przeprowadzonej przez WIOŚ.*

(akta kontroli str. 311)

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że WIOŚ poinformował o braku możliwości identyfikacji pobranych próbek. Zdaniem NIK niezwłoczne dysponowanie wynikami badań, wskazującymi na konkretne odpady niebezpieczne, mogło przełożyć się na skuteczność ustalenia sprawcy ich porzucenia (realizacja zadań strażników leśnych polega w szczególności na ujawnianiu i ściganiu sprawców przestępstw i wykroczeń), a w konsekwencji wpłynąć na efektywność przeciwdziałania składowaniu odpadów niebezpiecznych na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo. Ponadto zlecenie usługi powinno wiązać się z możliwością zapewnienia właściwej kontroli prawidłowości wykonania przez wykonawcę zleconego zadania.

OCENA CZĄSTKOWA

Każdorazowo w przypadku wystąpienia na terenie Nadleśnictwa odpadów niebezpiecznych, w miejscu do tego nieprzeznaczonym, podejmowano skuteczne działania w celu usunięcia odpadów. Pomimo nie w pełni rzetelnego zlecenia usługi z zakresu unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych, odpady te zostały usunięte z terenów leśnych oraz przekazane do unieszkodliwiania.

OBSZAR

IV. Uwagi i wnioski

Wniosek

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o zlecenie usług z zakresu usuwania i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych w sposób zapewniający posiadanie rzetelnej dokumentacji dotyczącej określania rodzaju odpadów.

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach: jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania NIK
o sposobie wykonania
wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, 18 lipca 2022 r.

Kontroler
Marzena Mielcarek
doradca ekonomiczny

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze
p.o. Dyrektor
Andrzej Aleksandrowicz

.....
podpis

